

Lausunto

10.5.2024

VN/13587/2024

VN/13587/2024-STM-1

Opetus- ja kulttuuriministeriö
kirjaamo.okm@gov.fi

Viite: Lausuntopyyntö asianumero VN/36809/2023

STM:n lausunto ehdotuksesta hallituksen esitykseksi laiksi yhteistoiminnasta evankelis-luterilaisessa kirkossa ja siihen liittyviksi laeiksi

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt lausuntoa sosiaali- ja terveysministeriöltä luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi yhteistoiminnasta evankelis-luterilaisessa kirkossa ja siihen liittyviksi laeiksi. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki yhteistoiminnasta evankelis-luterilaisessa kirkossa. Lailla korvattaisiin voimassa olevat Kirkon virka- ja työehtosopimukset kirkon yhteistoiminnasta sekä Kirkon henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittämissopimus. Lisäksi ehdotetaan muutoksia evankelis-luterilaisen kirkon viranhaltijasta annettuun lakiin ja eräisiin muihin lakeihin.

Ehdotettu laki vastaisi pitkälti yrityksiä ja yhteisöjä koskevaa yhteistoimintalakia kuitenkin siten, että kirkon työnantajien luonne viranomaistoimijoina on otettu huomioon. Lakia sovellettaisiin työnantajina toimiviin kirkon viranomaisiin, joiden palveluksessa työskentelee säännöllisesti yhteensä vähintään 20 viranhaltijaa ja työntekijää. Esityksellä lisättäisiin ja vahvistettaisiin henkilöstön vaikutusmahdollisuuksia ja tiedonsaantia. Työnantajan ja henkilöstön edustajan olisi käytävä säännönmukaista vuoropuhelua, jonka osana työnantaja laatisi yhteistyössä henkilöstön edustajan kanssa työyhteisön kehittämissuunnitelman työyhteisön suunnitelmalliseksi ja pitkäjänteiseksi kehittämiseksi. Työnantajan työnjohtovalan piiriin kuuluvista olennaisista henkilöstövaikutuksista sekä työvoiman käytön vähentämisestä olisi käytävä muutosneuvottelut. Lakiin sisältyisi myös seuraamusjärjestelmä.

Sosiaali- ja terveysministeriö pitää evankelis-luterilaisen kirkon yhteistoimintaa koskevan sääntelyn uudistamista aiheellisenä. Nykyisten yhteistoimintaa koskevien sopimusten korvaamista uudella yhteistoiminnasta evankelis-luterilaisessa kirkossa annettavalla lailla voidaan pitää perusteltuna. Muilla aloilla yhteiskunnassa yhteistoiminnasta ja yhteistoimintamenettelystä on säädetty lailla, minkä vuoksi lakisäätöiseen järjestelmään siirtyminen selkeyttäisi ja yhdenmukaistaisi evankelis-luterilaisen kirkon henkilöstön asemaa verrattuna muihin uskonnollisiin yhdyskuntiin ja eri sektorien toimijoihin, etenkin kun ehdotetun lain tulkinnessa ja soveltamisessa voitaisiin pääsääntöisesti käyttää apuna tulkintalinjauksia, jotka on tehty lakiehdotuksen mallina olleen yrityksiä ja yhteisöjä koskevan yhteistoimintalain pohjalta. Myös hallituksen esitysluonnoksessa esitetyt tavoitteet työnantajan ja henkilöstön välisen vuoropuhelun ja henkilöstön vaikutusmahdollisuuksien lisäämisestä ovat kannatettavia.

Esityksen 8 §:n 5 momentissa säädettäisiin, että naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986, jäljempänä tasa-arvolaki) 6 a §:ssä ja yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 7 §:n 2 momentissa tarkoitetut suunnitelmat voidaan toteuttaa työyhteisön kehittämissuunnitelman osana. STM pitää hyvänä, että esityksen perusteluissa (s. 50) todetaan noudatettavien menettelytapojen ja suunnitelmien sisällöllisten vaatimusten tulevan asianomaisista laeista. Tasa-arvolain 6 a §:n mukaan tasa-arvosuunnitelma voidaan tehdä erillisenä tai se voidaan sisällyttää henkilöstö- ja koulutussuunnitelmaan tai työsuojelun toimintaohjelmaan. Silloinkin kun tasa-arvosuunnitelma

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sosiaali- ja terveysministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 33
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 8
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

02951 63415
+358 2951 63415

kirjaamo.stm@gov.fi
stm.fi

sisällytetään johonkin toiseen suunnitelmaan, tulisi tasa-arvosuunnitelman olla selkeä kokonaisuus, joka on löydettävissä ja esitettävissä ja jonka tulee sisältää tasa-arvolain tasa-arvosuunnitelmalle määritelty vähimmäissisältö.

Esityksen 9 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädettäisiin, että tasa-arvolain 6 a §:ssä ja yhdenvertaisuuslain 7 §:n 2 momentissa tarkoitetut suunnitelmat tulee käsitellä jatkuvassa vuoropuhelussa. STM huomauttaa, että vaikka tasa-arvosuunnitelmaa voidaan käsitellä jatkuvassa vuoropuhelussa, on kuitenkin aina varmistuttava siitä, että tasa-arvosuunnitelma on sisällöltään tasa-arvolain 6 a §:n mukainen sekä laadittu siinä säädettyjä menettelytapoja ja määräaikoja noudattaen.

Esityksen 9 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädettäisiin, että ennen työterveyshuoltolain 11 §:n 4 momentissa tarkoitetun päihdeohjelman hyväksymistä yksityisyyden suojasta työelämässä annetun lain (759/2004) 7 ja 8 §:ssä tarkoitetut työtehtävät, joissa viranhakija, viranhaltija, työnhakija tai työntekijä on joko velvollinen antamaan tai voi suostumuksensa perusteella antaa huumausainetestä koskevan todistuksen työnantajalle. Tähän kohtaan liittyen työterveyshuoltolain työterveyshuollon toimintasuunnitelmaa ja päihdeohjelmaa koskevaan 11 §:ään lisättäisiin viittaus yhteistoiminnasta evankelis-luterilaisessa kirkossa annettavaan lakiin. Nykyisellään pykälässä viitataan yhteistoimintalakiin, yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annettuun lakiin sekä työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annettuun lakiin. Sosiaali- ja terveysministeriö pitää näitä ehdotuksia perusteltuina ja tarpeellisina.

Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa lisäksi, että työterveyshuoltolain 2 §:ssä on viitattu kirkkolain 6 luvun 52 §:ään ja tämä viittaus on vanhentunut uuden kirkkolain tultua voimaan 1.7.2023. Sosiaali- ja terveysministeriö esittää harkittavaksi, että samassa yhteydessä, kun työterveyshuoltolakiin tehtäisiin esittämämme muutos, muutettaisiin myös työterveyshuoltolain 2 §:n lakiviittaus viittaamalla evankelis-luterilaisen kirkon viranhaltijasta annettavan lain 8 luvun 49 §:ään.

Osastopäällikkö
kansliapäällikön sijaisena

Kari Hakari

Hallitussihteeri

Kaisu Ahtola

Jakelu

STM Raimo Antila
STM Antti Janas

VN/36809/2023-STM-7

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: